

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a JUDr. Jana Pavlíčka v právní věci

žalobce: N. M. [redacted] narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátkou JUDr. Markétou Tukinskou, Ph.D.
sídlem J. V. Sládka 1363/2, 415 01 Teplice

proti

žalované: Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2

o 763.500 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 22. září 2017, č. j. 27 C 114/2015-195,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavém výroku o věci samé, jakož i ve výroku o povinnosti žalované zaplatit náklady státu (výrok IV.) **potvrzuje**.
- II. Ve výroku o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem (výrok III.) se rozsudek soudu I. stupně **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na jejich náhradu 53.825 Kč, jinak se **potvrzuje**.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně rozhodl takto: Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 254.500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 5. 11. 2015 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Žaloba s tím, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 509.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 763.500 Kč od 4. 5. 2015 do 4. 11. 2015 a s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 509.000 od 5. 11. 2015 do zaplacení, se zamítá (výrok II.). Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 44.368 Kč k rukám právní zástupkyně žalobce JUDr. Markéty Tukinské, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok III.). Žalovaná je povinna zaplatit státu na účet Obvodního soudu pro Prahu 2 náklady vzniklé v řízení státu v částce 1.654 Kč, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.).
2. Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že takto soud rozhodl o žalobě žalobce na zaplacení částky 763.500 Kč jako finančního zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé žalobci nezákonným výkonem vazby v období od [REDAKCE] do [REDAKCE] (tj. celkem 509 dnů), a to v rámci trestního stíhání vedeného proti žalobci po podání obžaloby u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. [REDAKCE]. Trestní stíhání skončilo jednak usnesením Okresního soudu v Liberci ze dne 20. 4. 2012, č. j. [REDAKCE], ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 14. 12. 2012, č. j. [REDAKCE] kterým bylo podle ust. § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu zastaveno trestní stíhání žalobce pro část skutků, a dále usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 12. 11. 2014, č. j. [REDAKCE] kterým byl ohledně zbylých skutků zrušen předchozí odsuzující rozsudek soudu I. stupně a trestní stíhání žalobce bylo zastaveno z důvodu jeho promlčení. Prvé citované usnesení o zastavení trestního stíhání žalobce nabylo právní moci dnem 14. 12. 2012, druhé citované usnesení nabylo právní moci dnem 12. 11. 2014. Žalobce tvrdil, že v důsledku výkonu vazby se mu rozpadlo manželství, utrpěla jeho dobrá pověst, došlo ke snížení lidské důstojnosti. Adekvátní utrpěné nemajetkové újmě shledával žalobce částku 1.500 Kč za jeden den výkonu vazby, tj. celkem 763.500 Kč. Podáním ze dne 1. 7. 2016 rozšířil žalobce žalobu i o úrok z prodlení v zákonné výši z částky 763.500 Kč od 4. 5. 2015 do zaplacení, přičemž soud změnu žaloby v tomto rozsahu připustil (výrok I. rozsudku ze dne 22. 9. 2016, č. j. 27 C 114/2015-63).
3. Žalovaná s žalobou nesouhlasila s tím podstatným stanoviskem, že žalobce u ní předběžně uplatnil dne 4. 5. 2015 nárok na poskytnutí odškodnění ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen OdpŠk), ve výši 763.500 Kč. Stanoviskem ze dne 21. 10. 2015, doručeným žalobci dne 23. 10. 2015, žalovaná žádosti žalobce nevyhověla, a to s odůvodněním, že v případě skutků, ohledně kterých bylo trestní stíhání pravomocně zastaveno dne 14. 12. 2012, je žalobcův nárok promlčen, v případě skutků, ohledně kterých bylo trestní stíhání zastaveno pro jeho promlčení, není dán odpovědnostní titul.
4. Soud I. stupně o věci rozhodoval v pořadí druhým napadeným rozsudkem, přičemž jeho první rozsudek ze dne 22. 9. 2016, č. j. 27 C 114/2015-63, kterým byla žaloba zamítnuta pro neexistenci odpovědnostního titulu, byl k odvolání žalobce Městským soudem v Praze usnesením ze dne 8. 2. 2017, č. j. 18 Co 5/2017-99 ve výroku o věci samé a v nákladovém výroku zrušen a věc vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení. Odvolací soud ve zrušujícím rozhodnutí přisvědčil soudu I. stupně v jeho závěru o nedůvodnosti žalovanou uplatněné námitce promlčení, neztotožnil se však s jeho závěrem o neexistenci odpovědnostního titulu. Odvolací soud zavázal soud I. stupně svým názorem, dle něhož jsou dány předpoklady pro

vznik odpovědnosti žalované za nemajetkovou újmu vzniklou žalobci rozhodnutím o vazbě ve smyslu § 9 odst. 1 OdpŠk, neboť pozdější trestní stíhání žalobce pro skutek, pro který byl vzat do vazby, neskončilo odsouzením, ale zastavením trestního stíhání, přičemž žalovaná netvrdila žádné skutečnosti podřaditelné pod skutkovou podstatu „zavinění si vazby“ ve smyslu § 12 odst. 1 písm. a) OdpŠk. Odvolací soud proto uložil soudu I. stupně rozhodnout o formě a výši odškodnění za výkon vazby a o nákladech řízení, včetně řízení odvolacího.

5. Soud I. stupně v intencích závazného právního názoru odvolacího soudu provedl dokazování a poté uzavřel, že žaloba je částečně důvodná. Z provedených důkazů učinil skutková zjištění, která shrnul v rámci závěru o skutkovém stavu věci takto:
6. V rámci trestního stíhání vedeného proti žalobci (po podání obžaloby u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. [REDAKCE] od 13. 12. 2008, kdy bylo žalobci sděleno obvinění, byl žalobce v období od [REDAKCE] do [REDAKCE] (tj. celkem 509 dnů) stíhán vazebně. Žalobce byl vzat do vazby z vazebního důvodu dle § 67 písm. a), c) tr. řádu. Trestní stíhání bylo proti žalobci vedeno pro podezření ze spáchání trestného činu účasti na zločinném spolčení podle § 163a odst. 1 tr. zákona a trestného činu napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky podle § 171d odst. 1, 2 písm. a), b) tr. zákona. Trestní stíhání žalobce skončilo dvěma usneseními o zastavení trestního stíhání, jež žalobce specifikoval v žalobě. Žalobce neměl záznam v rejstříku trestů. Vazbu špatně snášel, měla negativní vliv na jeho psychiku. Po propuštění z vazby již nebyl tolik společenský, byl podrážděný, více uzavřený. Přišel o některé známé. Říkalo se o něm, že je [REDAKCE]. Dne 9. 3. 2011 bylo jeho manželství rozvedeno, aniž bylo třeba zjišťovat příčinu rozvratu manželství. Žalobcovy příjmy činily před vzetím do vazby cca [REDAKCE] Kč měsíčně, po jeho propuštění cca [REDAKCE] Kč měsíčně. Jinak příjmy žalobce (vyjma své výpovědi) nedoložil. Svědeckými výpověďmi byly prokázány některé aktivity žalobce v oblasti nákupu a prodeje zboží, a to v období před vzetím do vazby, svědci však ani nevěděli, zda žalobce jednal sám za sebe jako podnikatel či za obchodní společnost. K těmto aktivitám nebylo v písemné podobě ničeho doloženo.
7. Výše uvedený skutkový stav posoudil soud po stránce právní dle § 1 odst. 1, § 9 odst. 1, § 31a odst. 1, 2 a § 14 OdpŠk. Poté uzavřel, že v daném případě byl prokázán odpovědnostní titul spočívající v zastavení trestního stíhání žalobce, jenž byl ve vazbě. V souvislosti s tím mu vznikla škoda (nemajetková újma), přičemž byla prokázána existence příčinné souvislosti mezi vazbou a škodou (újmou). Za situace, kdy žalovaná nadále netvrdila, že si žalobce vazbu zavinil sám svým jednáním, se soud zabýval tím, v jaké formě a v jaké výši je třeba zadostiučinění přiznat. V této souvislosti soud poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, dle níž relevantními kritérii pro úvahu o formě a výši odškodnění zpravidla jsou: a) povaha trestní věci, b) celková délka omezení osobní svobody, c) následky v osobní sféře poškozeného. Z hlediska uvedených kritérií soud zohlednil, že žalobce byl vazebně stíhán pro trestný čin účasti na zločinném spolčení podle § 163a odst. 1 tr. zákona a trestní čin napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky podle § 171d odst. 1, 2 písm. a), b) tr. zákona. Byl ohrožen trestem odnětí svobody na dvě léta až deset let. S ohledem na dosavadní bezúhonnost trest při horní hranici sazby nepřipadal do úvahy. Povaha trestného činu napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky dle názoru soudu v obecné rovině nepůsobí společenské odsouzení stíhaného, jako je tomu u trestných činů proti životu a zdraví, proti svobodě a lidské důstojnosti či u trestného činu hrubě narušujícímu občanské soužití. U povahy trestného činu účasti na zločinném spolčení je společenské odsouzení stíhaného dle názoru soudu I. stupně již o něco vyšší, neboť svědčí o soustavném páchání organizované trestné činnosti za účelem dosažení zisku, tedy o jisté zločinné profesionalitě stíhaného. Na druhou stranu ani tento trestný čin,

[REDAKCE], nevyvolává u společnosti takovou negativní odezvu jako například trestné činy v podobě vraždy, znásilnění apod.

8. Tvrzený negativní dopad vazby na trvání manželství žalobce v řízení neprokázal. Jeho bývalá manželka tvrdila, že vazba jen vše urychlila, díky ní si uvědomila, že je jí bez žalobce lépe. Slyšení svědkové buď o příčině rozpadu manželství nevěděli, toliko spekulovali, že k němu došlo patrně v důsledku vazby, anebo uváděli jiné příčiny (nová známost bývalé manželky, tanec u tyče). Rozvodový soud pak příčinu rozvratu manželství nezjišťoval. Soud též poukázal na [REDAKCE]

Ohledně dopadu vazebního stíhání na podnikání žalobce soud zdůraznil, že výdělkové poměry žalobce byly po propuštění z vazby vyšší, nežli předtím. Žalobce řádně nedoložil, o jaké obchodní příležitosti vazebním stíháním přišel. Slyšení svědkové obecně vypovídali o participaci žalobce na obchodech v oblasti dovozu zboží z [REDAKCE] nebyli však schopni říct, zda žalobce jednal sám za sebe či za obchodní společnost, nebyly doloženy ani žádné obchodní smlouvy či návrhy smluv, které by prokazovaly zmaření konkrétních obchodních transakcí. Žalobce též v řízení neprokázal, že před vazebním stíháním tlumočil pro Policii ČR. Žalobce též v řízení neprokázal, že by jeho vazební stíhání bylo široce medializováno. Skutečnost, že sám žalobce poskytl médiím rozhovor o svém trestním a vazebním stíhání a svoji fotografii, nelze přičítat k tíži žalované. Soud neměl pochybnosti o tom, že vazební stíhání mělo negativní dopad na psychiku žalobce, že se trápil, že bude odsouzen, že špatně snášel omezení osobní svobody a zásah do soukromí, že byl ve společnosti lidí nevalné úrovně, se kterými ani pro jazykovou bariéru nemohl komunikovat, že špatně snášel eskorty a obával se o negativní dopad vazby na jeho svazek s výrazně mladší manželkou.

9. S přihlédnutím k výše uvedeným závěrům soud I. stupně uzavřel, že zadostiučinění újmy žalobce nelze odčinit pouhým konstatováním či omluvou. Při úvaze o výši finančního zadostiučinění však soud k tíži žalobce přihlédl ke skutečnosti, že žalobce měl na vzniku situace, pro kterou byl následně trestně stíhán, podíl. Odvolací Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci totiž v usnesení ze dne 12. 11. 2014, č. j. [REDAKCE] uzavřel, že žalobce se dopustil skutku, který by bylo možno kvalifikovat jako trestný čin napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky dle § 171d odst. 1 tr. zákona, neboť v úmyslu získat neoprávněný majetkový prospěch pomáhal jinému k neoprávněnému pobytu na území republiky. Trestní stíhání však bylo zastaveno, neboť již uplynula promlčecí doba. Podíl poškozeného na vzniku situace, pro kterou došlo k trestnímu stíhání, soud posoudil jako rozhodný nejen pro posouzení intenzity jeho nemajetkové újmy způsobené výkonem vazby, ale i pro přiznání zadostiučinění. K tomu soud odkázal například na závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14. 16. 2016, sp. zn. 30 Cdo 3094/2014. Soud I. stupně proto přiznal žalobci odškodnění při samé dolní hranici rozmezí stanoveného judikaturou, tj. 500 Kč za jeden den trvání vazby, celkem částku 254.000 Kč (za 509 dnů vazby). Ve zbytku žalobu jako nedůvodnou zamítl.
10. Spolu s částkou jistiny přiznal soud žalobci i příslušenství - úrok z prodlení od 5. 11. 2015 do zaplacení, a to v zákonné výši, dle § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb., a to od data prodlení, neboť žalovaná se dostala do prodlení uplynutím šesti měsíců od předběžného uplatnění nároku u žalované. K tomu soud odkázal na ust. § 1970 o. z. Pokud žalobce žaloval na úrocích z prodlení za dřívější období, soud v tomto rozsahu žalobu zamítl s tím, že žalovaná měla dle § 15 odst. 2 OdpŠk šestiměsíční lhůtu k plnění, která skončila dnem 4. 11. 2015. Odkázal i na závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2003, sp. zn. 25 Cdo 2060/2001.

11. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl soud s odkazem na § 142 odst. 3 o. s. ř. s tím, že rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu. Výši náhrady nákladů mezi účastníky soud specifikoval odkazem na jednotlivé úkony a skutečnost, že žalobce byl v řízení zastoupen advokátem, jenž účtoval kromě odměny a paušální náhrady i náhradu za čas strávený advokátem cestou k soudu a zpět a náhradu cestovného. O nákladech řízení státu za vyplacené svědecké rozhodl soud podle úspěchu ve věci a uložil povinnost k jejich úhradě v řízení neúspěšné žalované, s odkazem na § 148 odst. 1 o. s. ř.
12. Proti tomuto rozsudku podal včasné odvolání žalobce i žalovaná.
13. Žalobce ve svém odvolání napadl zamítavý výrok o věci, jakož i výrok nákladový. V odvolání namítal, že soud dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním a že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Souhlasil s tím, že v dané věci je dána existence odpovědnostního titulu, souhlasil i se závěrem soudu I. stupně o povinnosti žalované odškodnit žalobce v penězích. Nesprávně však stanovil výši příznaného odškodnění. Namítal, že vazba měla zcela zásadní vliv na rozvrat manželství žalobce. Byť bývalá manželka žalobce vypověděla, že manželství nebylo tak idylické, jak jej líčil žalobce, ze všech ostatních výpovědí svědků vyplynul opak. Bylo zjištěno, že manželství žalobce bylo šťastné, jeho žena v době jeho vazebního stíhání tím trpěla, všemožně se snažila žalobci pomoci a obracela se na všechny možné orgány. Nakonec i ona i žalobce potvrdili, že se žalobce změnil a následně se rozvedli. Byť se nepodařilo zjistit s jistotou, zda příčinou byl nový přítel manželky či zda na vině je její nová záliba v tanci u tyče, popřípadě zda na vině byla změna osobnosti žalobce a následné problémy v intimním soužití, jisté je, že vazba měla zásadní vliv na trvání manželství žalobce a na jeho vztah s bývalou manželkou. Rovněž bylo nepochybně zjištěno, že žalobce velmi trpěl odloučením od své manželky a rozvrat manželství měl nepříznivý dopad na kvalitu života žalobce. Žalobce dále namítal, že soud nesprávně zhodnotil zveřejněné novinové články týkající se případu žalobce. Byť zde nebylo zmíněno jméno žalobce, všichni ze žalobcova okolí si museli dát dohromady jeho zatčení, tím se změnil postoj těchto osob k žalobci a došlo k poškození jeho dobrého jména. Tím, že byl žalobce vazebně stíhán, nemohl na tuto situaci ve svém okolí reagovat, hájit se, tudíž poškození jeho cti a dobrého jména nebylo možné nijak zmírnit. Soud též nezhodnotil, že žalobce - nekuřák byl po dobu vazby nucen pobývat v jedné místnosti s kuřáky. Také pokud jde o podnikání žalobce, z výsledku svědků vyplynulo, že vazebním uvězněním žalobce došlo ke ztrátě obchodních kontaktů a neuskutečnění některých obchodů. Je přitom lhotežné, zda žalobce v dané věci podnikal jako OSVČ či jako statutární zástupce obchodní společnosti. Došlo-li k vazebnímu stíhání žalobce v roce 2008 a soud rozhodoval v dané věci po téměř devíti letech, je pochopitelné, že listinné důkazy či účetní dokumenty již nejsou k dispozici. Svědci však shodně potvrdili, že vazební stíhání zasáhlo negativně do podnikání žalobce. Soud též pominul to, že žalobce již na konci trestního stíhání nebyl stíhán pro trestný čin účasti na zločinném spolčení podle § 163a odst. 1 tr. zákoníku, ale pouze pro trestný čin napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky dle § 171d odst. 1, 2 písm. a), b) tr. zákoníku. Na počátku, když byl žalobce vzat do vazby a byly zveřejněny novinové články, byl tudíž žalobce oceňován tím, že se podílí na organizovaném zločinu. Z výsledku trestního řízení je pak minimálně zřejmé to, že soud žádný takový trestný čin v jednání žalobce neshledával, tudíž spojení žalobce s organizovaným zločinem bylo zcela zřejmě nepravdivé. Žalobce dále v odvolání namítal, že soud dospěl k nesprávnému závěru, že žalobce měl na vzniku situace, pro kterou byl následně trestně stíhán, podíl. Zdůrazňoval, že trestní stíhání žalobce bylo zastaveno po šesti letech z důvodu promlčení. Žalobce již neměl sílu na to, aby trval na dalším řízení a své jméno zcela očistil, když vycházel z Ústavou zaručené presumpce nevinu. Soud ohledně údajného podílu žalobce na trestném jednání pak vycházel toliko z odůvodnění rozhodnutí soudu v trestní věci žalobce, důkazy svědčící o vině

či nevině žalobce neprováděl, tudíž jeho závěr o údajném zavinění je nepodložen. Pokud soud důkazy o údajné vině žalobce sám neprovedl (a tyto nebyly ani navrženy), pak nemohl dojít k závěru, že si žalobce své trestní stíhání sám zavinil. Namítal dále, že soud nikterak nezohlednil skutečnost, že pokud by soudy postupovaly od počátku dle platné právní úpravy, nemohlo být nikdy proti žalobci, coby osobě dosud netrestané, vedeno trestní stíhání vazebně, neboť zcela zřejmě žalobce nebyl na konci trestního stíhání viněn z trestného činu účasti na zločinném spolčení. Rovněž soud nikterak nezohlednil liknavost orgánů činných v trestním řízení, které vedly řízení v rozporu se zásadami trestního řízení a zapříčinily promlčení, ačkoliv předtím žalobce téměř dva roky stíhal vazebně. Žalobce je přesvědčen, že mu mělo být přiznáno odškodnění ve výši 1.500 Kč za den, tudíž žalobě mělo být v plném rozsahu vyhověno.

14. Žalobce dále namítal nesprávný výpočet náhrady nákladů řízení, kdy soud měl žalobci přiznat odměnu za právní zastoupení za 13 úkonů právní služby v celkové částce 40.300 Kč (převzetí zastoupení, vyjádření a doplnění žalobních tvrzení, jednání 22. 9. 2016, odvolání, jednání u odvolacího soudu, jednání 13. 4. 2017, doplnění k výzvě soudu z 11. 5. 2017, jednání 8. 6. 2017 - dva úkony, jednání 27. 7. 2017 - dva úkony, jednání 14. 9. 2017 a odvolání). Dále požadoval odměnu za 13 režijních paušálů, cestovné z Teplic do Prahy a zpět za cesty uskutečněné k jednání soudu či v souvislosti s přípravou ve věci dne 22. 9. 2016 ve výši 1.053 Kč, 8. 2. 2017 ve výši 1.062 Kč, ve dnech 13. 4. 2017, 9. 5. 2017, 8. 6. 2017, 27. 7. 2017, 14. 9. 2017, tj. celkem 7.425 Kč, dále za ztrátu času na cestách k jednání, a to vždy za cestu Teplice – Praha – Teplice, kdy každá cesta trvala 4 hodiny, tj. 5.600 Kč, celkem tedy 57.225 Kč.
15. Zároveň žalobce namítl nesprávný výpočet poplatku z odvolacího řízení, kdy zatímco ze závěrů soudu I. stupně vyplývá, že z návrhu byl vypočten poplatek dle položky 8a přílohy k zákonu o soudních poplatcích v částce 2.000 Kč, pak pro odvolací řízení v téže věci již soud vycházel z toho, že jde o rozhodnutí ve věci náhrady nemajetkové újmy a poplatek vybral v závislosti na výši požadovaného odškodnění dle položky 22 bod 2. zákona o soudních poplatcích. V této souvislosti žalobce vyslovil pochybnost, že by bylo úmyslem zákonodárce takto zkomplikovat otázku soudního poplatku ve věcech žalob o zadostiučinění.
16. Žalovaná ve svém odvolání namítala toliko nesprávnost výroku o náhradě nákladů řízení státu. Nesouhlasila s tím, že by podle ust. § 148 odst. 1 o. s. ř. přešla na žalovanou povinnost zaplatit státu - jiné organizační složce náklady za vyplacené svědečné. Poukazovala na skutečnost, že podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 541/1991 Sb., o soudních poplatcích, je Česká republika osvobozena od placení soudního poplatku. Z uvedeného důvodu má za to, že závěr soudu I. stupně, že u České republiky není splněn předpoklad pro přiznání osvobození od soudních poplatků, není přílehlavý. Navíc namítala, že povinnost nahradit náklady vzniklé státu byla uložena opět státu, tedy totožnému subjektu. Za situace, kdy ve smyslu § 141 odst. 2 o. s. ř. je nositelem povinnosti platit náklady důkazů stát, je nelogické, aby soud tuto povinnost uložil opětovně subjektu, který již proplacením znalečného svou povinnost splnil. K tomu žalovaná odkazovala na ust. § 66 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, podle kterého, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, organizační složky státu v působnosti jednoho správce kapitoly si při plnění svého předmětu činnosti navzájem neposkytují peněžitá plnění. K tomu odkazovala na závěry rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2017, č. j. 29 Co 285, 286/2017-225, či v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2016, č. j. 91 Co 28/2016-441. Tato rozhodnutí připojila k odvolání. Navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku IV. změnil tak, že náklady řízení ve výši 1.654 Kč nese Česká republika.

17. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, dle § 212 a § 212a o. s. ř. Dospěl k závěru, že odvolání žalobce je důvodné jen v nepatrné části, a to ohledně výše náhrady nákladů řízení. Jinak odvolání žalobce i žalované důvodným shledáno nebylo.
18. Soud I. stupně v intencích závěrů uvedených v předchozím odvolacím rozhodnutí, z nichž vyplývá, že jsou dány základní prvky odpovědnostního vztahu mezi žalobcem a žalovanou (což nyní nebylo žalovanou ani zpochybnováno), zjistil skutkový stav věci a věc též správně posoudil po stránce právní. Na správnost těchto závěrů týkajících se věci samé lze pro stručnost odkázat.
19. K odvolacím námitkám žalobce je tak možno uvést jen následující:
20. Soud I. stupně se zcela správně vypořádal s hodnocením důkazů k žalobcovým tvrzením, že vazba měla zásadní vliv na rozvrat manželství žalobce, když zdůraznil svědeckou výpověď samotné bývalé manželky žalobce, dle níž by k rozvodu manželství došlo i bez ohledu na tuto okolnost. Tvrzení žalobce, že nebýt vazby, bylo by jeho manželství šťastné, tak zůstalo neprokázáno. Stejně správně soud hodnotil tvrzené narušení informačního soukromí žalobce.
21. Žalobci lze přitakat, že se soud I. stupně nevyjádřil k jeho námitce, že mu vazba byla nepříjemná i z toho důvodu, že byl nekuřák, avšak v cele se kouřilo. Žalobce však v řízení ani netvrdil, že by využil svého práva upraveného v § 7 odst. 3 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, jež mu zaručuje právo být na základě své žádosti umístěn v cele určené výlučně pro nekuřáky, a že by mu věznice nevyhověla. Je tedy zřejmé, že žalobce mohl v tomto ohledu svoji situaci ovlivnit, a pakliže tak neučinil, za tuto jeho nečinnost nenese žalovaná odpovědnost.
22. Odvolací soud dále souhlasí s hodnocením důkazů týkajících se tvrzení žalobce, dle nichž na podnikání žalobce neměla vazba žádný vliv. Skutečnost, že žalobce nemá dostatek důkazů k prokázání této okolnosti, nejde na vrub žalované, ale žalobce.
23. Jako zásadní okolnost, pro niž bylo nutno stanovit výši odškodnění nemajetkové újmy žalobce za vykonanou vazbu v základní sazbě 500 Kč/1 den, považuje odvolací soud (ve shodě se soudem I. stupně) obsah odůvodnění rozhodnutí odvolacího trestního soudu, dle něhož měl žalobce na vzniku situace, pro kterou byl následně trestně stíhán a vzat do vazby, podíl. Dospěl-li trestní soud k závěru, že se skutek stal, avšak žalobce nebylo možno pro úmyslný trestný čin napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky (dle § 171d odst. 1 tr. zákona), jež žalobce činil ze zistných důvodů, odsoudit proto, že již uplynula promlčecí doba, je zřejmé, že při stanovení výše nemajetkové újmy bylo nutno k této okolnosti věci přihlídnout. Žalobce měl právo nežádat o pokračování v trestním stíhání z důvodu, že již neměl sílu na očistu svého jména, za této situace však musel počítat s tím, že tuto informaci vyplývající z námítky žalované a z obsahu spisu soud při odškodňování zohlední. Není to tedy žalovaná, která by měla v daném řízení prokazovat „vínou žalobce“, ale naopak bylo povinností žalobce tvrdit a prokázat skutečnosti, dle nichž jsou závěry trestního soudu o prokázaném skutku nesprávné a že to byla jen svévole trestního soudu, který takový závěr konstatoval. Uvedená tvrzení a důkazy však žalobce do řízení nevnesl.
24. K zamítavému výroku ohledně části příslušenství z jistiny žalovaný ve svém odvolání žádné námítky nevznesl a z obsahu spisu a z důvodů rozsudku žádná pochybení soudu I. stupně v této části věci nevyplývají.

25. Z výše uvedených důvodů je rozsudek soudu I. stupně v jeho zamítavém výroku o věci samé věcně správný, a proto byl potvrzen (§ 219 o. s. ř.).
26. Částečně důvodným bylo shledáno odvolání žalobce ohledně výroku o náhradě nákladů řízení spočívající v námitce, že soud nepřiznal odměnu za účelně vynaložený úkon - účast advokátky žalobce na jednání dne 8. 6. 2017 a 27. 7. 2017, které trvalo více než 2 hodiny. Z obsahu spisu vyplývá, že tato odvolací námitka je důvodná (prvé jednání trvalo od 9:00 hodin do 12:50 hodin, druhé od 13:00 hodin do 15:50 hodin). Žalobce má proto kromě úkonů vypočtených soudem I. stupně právo i na náhradu za další 2 úkony, a to dle § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (AT), tj. 2x 3.100 Kč, k čemuž náleží 2x paušální náhrada nákladů ve výši 2x 300 Kč dle § 13 odst. 3 AT.
27. Odvolací soud shledal za důvodnou i námitku nesprávného vyúčtování cestovného. Advokátka vyúčtovala cestovné automobilem z Teplic do Prahy, což odpovídá průměrné vzdálenosti 95 km, která je uvedena v soudy používané pomůcce Just-tarif; z tohoto údaje lze tedy vycházet. Cestovní náklady dle údajů ohledně použitého automobilu, které žalobce nerozporoval, činily za 1 jízdu tam a zpět v roce 2016 nepatrně více, než je požadovaná částka 1.053 Kč, v roce 2017 nepatrně více, než je požadovaná částka 1.062 Kč. Kromě jízd, které správně vyjádřil v rozsudku soud I. stupně, byla právní zástupkyně žalobce učiněna ještě další jízda do Prahy a zpět, a to za účelem studia spisu k přípravě vyjádření dle výzvy soudu, a to dne 9. 5. 2017, což je zaznamenáno ve spise.
28. Celková náhrada nákladů řízení před soudem I. stupně měla být proto správně stanovena takto: odměna - 3.100 Kč x 12, režijní paušál - 300 Kč x 12, náhrada za promeškaný čas 800 Kč x 7, cestovné (2016) - 1.053 Kč x 1, cestovné (2017) - 1.062 Kč x 6, celkové náklady řízení bez vyčíslení DPH: 53.825 Kč. Odvolací soud proto výrok o náhradě nákladů řízení dle § 220 odst. 1 ve spojení s § 167 odst. 2 o. s. ř. změnil.
29. Odvolací soud neshledal za důvodné odvolání žalované, které směřovalo jen do výroku o nákladech řízení zálohovaných státem za vyplacené svědecké. Jak vyplývá z dikce ust. § 66 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, tato právní úprava se nepoužije, stanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Tímto zvláštním právním předpisem je občanský soudní řád, který je založen na rovném postavení všech účastníků soudního řízení, tedy i státu (§ 18 odst. 1 o. s. ř.). Stát má v soudním řízení postavení právnické osoby, a to vždy jen ve spojení se svou organizační složkou (§ 21a o. s. ř.). I stát vystupující příslušnou organizační složkou je tak samostatným účastníkem řízení, který nese svoji odpovědnost za případný neúspěch ve sporu tím, že je povinen zaplatit státu (za který vystupuje organizační složka - soud), nahradit náklady řízení dle § 148 odst. 1 o. s. ř. (srov. závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3737/2014, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek jako R 40/2016). Nelze též zaměňovat předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, o nichž hovoří ust. § 148 odst. 1 o. s. ř., s výčtem osvobození od soudních poplatků, které je uvedeno v § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 541/1991 Sb., o soudních poplatcích. Občanský soudní řád, jako lex specialis, totiž odkazuje ustanovením § 148 odst. 1 o. s. ř. jen na ustanovení § 138 odst. 1 o. s. ř., které stanoví podmínky pro osobní osvobození od soudních poplatků dané majetkovou situací žadatele. Z uvedených důvodů byl proto i výrok o povinnosti žalované zaplatit státu náklady řízení dle § 219 o. s. ř. potvrzen.
30. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř., když žalobce v odvolacím řízení převážně neuspěl a úspěch se svým odvoláním neměla ani žalovaná.

31. Mimo rámec daného odvolacího rozhodnutí pak odvolací soud pouze dodává, že neshledal důvod pro pokyn soudu I. stupně k revizi vyměřeného soudního poplatku z odvolání dle § 12 zákona č. 549/91 Sb., o soudních poplatcích, neboť tento zákon s účinností od 30. 9. 2017 skutečně zavedl pro řízení před soudem I. stupně a soudem odvolacím jinou sazbu poplatku z žalob o poskytnutí finančního zadostiučinění; pro řízení před soudem I. stupně platí speciální položka 8a Sazebníku, pro řízení odvolací pak položka č. 22 bod 2. odkazující na položku č. 3 Sazebníku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do 2 měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení rozsudku k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím soudu I. stupně, za podmínek ust. § 237, § 239 a následujících o. s. ř.

Praha 11. dubna 2018

JUDr. Marcela Kučerová v. r.
předsedkyně senátu